

Cisterndagarna 2017

Göteborg 24-25 januari

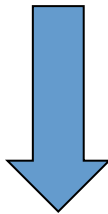

Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2003:24

Kyriakos Zachariadis, Frida Rudsander
Handläggare
Naturvårdsverket

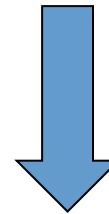
Ansvarsfördelning tillsynsmyndigheter

MB (NV)

miljönämnd

LBE (MSB)

räddningsnämnd

Cisterner och miljöbalken – allmänna utgångspunkter

MB

2 kap. 26 kap.

Slutsats: MB är tillämplig på en cistern med någon typ av miljöfarlig vätska, där ett läckage skulle innebära risker för miljön och/eller hälsa.

Förvaring, mellanlagring och hantering av kemiska produkter är miljöfarlig verksamhet.

- 9 kap 6 § hänvisning till Miljöprövningsförordningen, t ex 20 och 29 kap.
- A-verksamhet, B-verksamhet, C-verksamhet och U-verksamhet
- Har man som VU ett tillstånd från en domstol är utgångspunkten att det ska följas. Har man ett beslut från en myndighet är utgångspunkten att den nya föreskriften ska följas. Obs övergångsbestämmelser.
- Vid osäkerhet kontakta tillsynsmyndigheten.

NFS 2003:24 – nuvarande reglering

- Vad gäller idag?

NFS 2003:24 fram till dess att nya föreskrifter publicerats från NV och MSB.

Föreskriftsarbetet - pågående

- Arbetet påbörjades under år 2014
- Första förslaget var att upphäva NVs föreskrifter helt och hållet. På grundval av bl a remissvaren kommer detta inte att ske.
- Nuvarande förslag är en revidering av den föreskrift som finns. Det förslaget har också gått ut på remiss och arbete pågår med föreskriftsförslaget.

- NV har haft den här föreskriften i ca 25 års tid, olika bemyndiganden har styrt föreskriften, olika myndigheter inblandade.
- Nuvarande bemyndigande finns i 14 kap MB via förordningen om kemiska produkter och biotekniska organismer 28 §. Föreskrifter som behövs för skyddet av den yttre miljön eller som behövs från hälso- eller miljöskyddssynpunkt.

Huvuddrag – kommande föreskrift

- Tekniska krav utgår ur föreskriften
 - borttagande av dubbelregleringen som finns idag ifråga om tekniska krav för konstruktion, installation och periodiska kontroller.
- Tillämpningsområdet utvidgas
 - borttagande av gränsen 10 kubik, föreskriften gäller från 1 kubik
 - cisterner ovan mark tillkommer
 - inom vattenskyddsområde, över 250 l spillolja

Forts huvuddrag

- Informationsplikt kvarstår för samtliga cisterner, inom och utom vattenskyddsområde.
- Miljöskydd avseende cisterner, det krävs sekundärt skydd. Ovan jord krävs invallning. Det kan vara ok med dubbelmantling avseende rörledningar och slangledningar.

Syftet med föreskrifterna (NFS 2003:24)

Syftet med Naturvårdsverkets föreskrifter är att stärka skyddet mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor

- med särskilda krav inom vattenskyddsområden.

Obs! Om vattenskyddsområdets skyddsföreskrifter innehåller strängare krav än dessa föreskrifter beträffande sekundärt skydd gäller de kraven.

Revidering av föreskrifterna (NFS 2003:24)

Varför en revidering och vilket är syftet?

- Föreskrifterna behöver uppdateras och förenklas.
- De behöver samtidigt samordnas och harmoniseras med MSB:s föreskrifter.
- Syftet med revideringen är att minska dubbelregleringen av de tekniska kraven avseende tillverkning och kontroller m.m. av cisterner och rörledningar men samtidigt att behålla de nödvändiga och viktiga miljöskyddskraven.

Obs! Föreskrifterna är *fortfarande* under revidering.

Förväntningar

Föreskrifterna förväntas hindra, förebygga och begränsa olyckor och skador på hälsa och miljö som kan uppkomma genom t.ex. läckage eller spill och utsläpp vid en olycka eller en brand orsakad av de brandfarliga varorna, dieselbrännolja eller eldningsolja och spillojor.

Revideringen förväntas ge en harmonisering av reglerna genom att minska dubbelregleringen av tekniska krav avseende tillverkning och kontroll m.m. av cisterner med anslutna rörledningar men samtidigt behålla de nödvändiga miljöskyddskraven.

Naturvårdsverkets föreskrifter reglerar dock ej åtgärder när en olycka/skada har hänt.

Föreskrifternas uppläggning

1. Tillämpningsområde
2. Definitoner och förkortningar
3. Informationsplikt till tillsynsmyndigheten
4. Krav inom vattenskyddsområde
5. Ansvar
6. Cisterner som tas ur bruk

Tillämpningsområde

- Det gäller förvaring av dieselbrännolja eller eldningsolja med en flampunkt högre än 55°C eller spilloljor, i cisterner som rymmer mer än 1 m³ vätska, samt anslutna rörledningar och slangledningar.
- Föreskrifterna innehåller också krav om mer än 250 liter brandfarlig vätska eller spillolja hanteras inom vattenskyddsområde.
- De cisterner som omfattas av dessa föreskrifter ska även uppfylla kraven som anges i 2-6 kap. i Myndigheten för samhällskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2014:5) om cisterner och rörledningar för brandfarliga vätskor.

Definitoner och förkortningar

1. Föreskrifterna inkludera en hel del ord och uttryck som har en angiven betydelse och listan av dessa finns med och har uppdaterats i samband med revideringen så att den överensstämmer med MSB:s definitioner.
2. Observera att:
 - a) numera används definitionen ”*cistern*” och inte ”*öppen cistern*”,
 - b) cistern i mark (helt eller delvis under markytan) och cistern ovanför markytan inkluderas i föreskrifterna,
 - c) definitionen av *sekundärt skydd* har ändrats något och numera anses inte att en *dubbelmantlad* cistern ovan mark har sekundärt skydd.

Krav på information

- Den som avser att installera en ny cistern/anordning för förvaring av dieselbrännolja och eldningsolja med en flampunkt högre än 55 °C eller spilloljor **ska skriftligt informera tillsynsmyndigheten** om detta **senast 4 veckor innan installationen påbörjas**.
- Den som avser att hantera brandfarlig vätska eller spillolja inom ett vattenskyddsområde **ska skriftligt informera tillsynsmyndigheten** om detta **senast 4 veckor innan hanteringen påbörjas**.
- Kopior av kontrollintygen **ska alltid lämnas till tillsynsmyndigheten**.

Vattenskyddsområde

Så här kan ett vattenskyddsområde markeras/anges :

Bild: Skylt som berättar om vattentäkt, Salems kommun

Ett uppsatt informationsskylt om vattenskyddsområde ska alltid vara väl synlig och av varaktigt beskaffenhet.

Vid påfyllningsrör för cisternen ska, utöver skylttexten "**Vattenskyddsområde**" som ska vara uppsatt, även innehålla följande information:

- 1) Fastighetsbeteckning,
- 2) Adress,
- 3) Volym,
- 4) Högsta fyllnadsflöde och
- 5) Innehåll.

- De ytor på vilka brandfarliga vätskor eller spilloljor hanteras ska vara utformade så att spill och läckage kan samlas in och omhändertas.
- Inom vattenskyddsområde ska cisternen ha sekundärt skydd, om en sammanlagd lagrad volym som är större än 250 liter (dock inte för cistern i pannrum eller motsvarande i bostadshus som är under regelbunden uppsikt, om inte tillsynsmyndigheten anger annat).
- Det sekundära skyddet ska rymma minst hälften av lagrad vätske-volym, dock minst den största behållarens volym, och det ska vara tätt och hållbart.
- Till cisterner anslutna rörledningar och slangledningar inom vattenskyddsområde ska också ha sekundärt skydd.

- Det sekundära skyddet ska vara utformad så att visuell kontroll av tätheten är möjlig.
- Vid installations- och återkommande kontroller ska det ackrediterade kontrollorganet, kontrollera att det sekundära skyddet är tätt och fungerar.
- Om vattenskyddsområdets skyddsföreskrifter innehåller strängare krav än dessa föreskrifter beträffande sekundärt skydd gäller de kraven. Det kan t.ex. även gälla för andra typer av vätskor eller förbud mot att hantera brandfarliga vätskor.

Tillsyn

- Tillsynsmyndigheten ska skriftligt informeras då en ny cistern eller anordning, med anslutna rör- och slangledningar, för förvaring av dieselbrännolja, eldningsolja eller spilloljor planeras att installeras. Därutöver ska en cistern och rörledningar som tas ur bruk anmälas till tillsynsmyndigheten.
- Tillsynsmyndigheten utövar tillsyn och agerar vid behov i ett enskilt fall. Ger vägledning, följer upp, ställer krav/villkor, förelägger, beslutar om miljöstraffavgift, m.m.
- Om det är brådskande för att undvika allvarlig miljöskada och/eller olägenhet för människors hälsa kan verksamheten begränsas genom förelägganden och förbud.
- För vattenskyddsområde kan ytterligare krav finnas med stöd av 7 kap. 22 § MB, eller med stöd av 26 kap. 9 § MB i varje enskilt fall.

Samverka och samarbete

Samverka och samarbete inom det området är viktigt på alla nivåer mellan myndigheter och inte minst mellan myndigheter och cisterninnehavaren så att

- skyddet mot mark- och vattenföroreningar vid lagring och hantering av dessa brandfarliga och miljöfarliga vätskor är bra.
- riskerna för en negativ miljö- och hälsopåverka, genom olyckor och annat, minimeras så långt det är möjligt och bidra till att miljömålen ”giftfri miljö” och ”grundvatten av god kvalitet” kan nås.